

Velkommen til Kommunaludvalget – KOU

- En guide til udvalgets arbejde, herunder en beskrivelse af udvalgets arbejde i sidste folketingsår og de nye EU-procedurer

Kommunaludvalget holder normalt møde om torsdagen kl. 14.15 i værelse 2-141 (2. sal).

Udvalget bistås af:

Udvalgssekretær Maiken Bork Clausen tlf. 33 37 55 19 (email Maiken.Bork.Clausen@ft.dk) og

Kontorfuldmægtig Hanne Schmidt tlf. 33 37 55 38. (email Hanne.Schmidt@ft.dk).

Sekretariatet har kontor på 1. sal i L-bygningen (adgang via Proviantgården).

Kommunaludvalget er et af Folketingets stående udvalg og har 17 medlemmer og 11 stedfortrædere. Udvalget nedsættes ved begyndelsen af hver folketingssamling, jf. Folketingets forretningsorden § 7, stk. 1.

Sekretariatet rådgiver formanden og udvalgets medlemmer ved tilrettelæggelsen og gennemførelsen af udvalgsarbejdet, herunder udarbejdelse af betænkninger og beretninger. Sekretariatet forbereder sammen med formanden møder, konferencer/høringer, besøg, rejser mv. og bistår evt. formanden med taleudkast. Udvalgets medlemmer kan få bistand til afklaring eller udarbejdelse af f.eks. udvalgsspørgsmål, samrådsspørgsmål, bidrag til betænkninger og beretninger, ændringsforslag eller til udarbejdelse af lov- eller beslutningsforslag.

Sagsområder

I et bilag til Folketingets forretningsorden er det fastlagt, at Kommunaludvalget behandler sager inden for sagsområderne: Kommunernes styrelse, kommunale fællesskaber m.v., kommuners og amtskommuners opgaver, kommunal ejendomsskat og indkomstskat, kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner, valglovgivning og folkeregistrering.

Udvalgets aktivitet i folketingsåret 2003-2004

I folketingsåret 2003-04 holdt udvalget 12 møder. De fleste møder holdes i uger, hvor der er møder i salen. I de mødefri perioder og i ferieperioder kan der holdes møder, hvis udvalget beslutter dette. De fleste møder er lukkede, men udvalget har mulighed for at holde åbne møder. I sidste folketingsår holdt udvalget 7 samråd, og heraf var 2 åbne samråd om flytning af beredskabsområdet fra indenrigs- og sundhedsministerens ressort til forsvarsministerens område.

Udvalget behandlede endvidere 7 lovforslag, bl.a. et der handlede om udvidet valgret for udenlandsdanskere og 3 beslutningsforslag, der bl.a. drejede sig om, at styrke nærdemokratiet ved at oprette lokalråd. Desuden fik 12 deputationer foretræde for udvalget. F.eks. mødte Valgretsforeningen i Danmark op og redegjorde for foreningens indstilling til lovforslaget om udvidet valgret til udenlandsdanskere. I alt blev der udover materialet til lov- og beslutningsforslag omdelt 380 bilag til Kommunaludvalget.

Den 22. oktober 2003 holdt udvalget møde med Kommunernes Landsforenings bestyrelse om den kommende kommunale struktur. Den 23. oktober 2003 holdt udvalget møde med Amsrådsforeningen om den kommende nye kommunale struktur. Samme dag holdt udvalget endvidere møde med Læsø, Samsø og Ærø om særlige problemstillinger for øerne.

Den 2. september 2004 holdt udvalget møde med monitorerings komite vedrørende lokalt selvstyre fra Europarådet. Den 14. september 2004 holdt udvalget møde med delegation af italienske parlamentarikere vedrørende kommunale reformer.

Udvalgets aktivitet i 1. samling 2004-05

Indenrigs- og sundhedsministeren bad i sommeren 2004 kommunerne om at komme med forslag til sammenlægninger og samarbejder kommunerne imellem i forbindelse med den forestående kommunalreform. Det har betydet, at Kommunaludvalget i 1. samling udover lovgivningsarbejdet har haft et stort antal deputationer fra kommuner og lokale borgergrupper, der har haft forskellig opfattelse af såvel processen i de enkelte kommuner som til de konkrete aftaler omkring sammenlægningerne.

Lovprogram

Det forventes, at regeringen indenfor Kommunaludvalgets område genfremsætter forslag om at forhøje tilskuddet til vanskeligt stillede kommuner og ø-kommunerne (L 42 i 1. samling), forslaget om indførelse af bl.a. brug af elektroniske valglister og elektronisk brevstemmeprotokol ved kommunalvalg, folketingsvalg og Europa Parlamentsvalg (L 62 i 1. samling) og forslaget om en fremrykning af det tidspunkt, hvor der i kommunerne skulle ske en modregning i det generelle statstilskud i de tilfælde, hvor en kommune får rådighed over penge ved salg af energiforsyningsvirksomheder (L 136 i 1. samling). Derudover forventes den samlede lovpakke vedrørende kommunalreformen at blive fremsat.

Ressortministerier

Indenrigs- og Sundhedsministeriet er udvalgets politiske ressortministerium.

Organisationer

Der er flere organisationer, der er interesseret i påvirkning af lovgivningen m.v. inden for udvalgets sagsområde. Her kan bl.a. nævnes Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen.

Udvalgsmedlemmers instrumenter i udvalgsarbejdet generelt

Nedenfor gennemgås nogle af de redskaber et udvalgsmedlem har i den politiske proces, der udfoldes i udvalget.

Udvalgsmedlemmer kan stille spørgsmål om alle forhold, der vedrører udvalgets sagsområder, herunder om lovforslag eller beslutningsforslag, der behandles i udvalget. Udvalget kan i den forbindelse også kalde ressortministeren og/eller en anden minister i samråd. Samrådet kan afholdes som et åbent samråd, hvis minimum 3 medlemmer af udvalget ønsker dette. Derudover kan udvalget f.eks. bede ministeren om en teknisk gennemgang af et lovforslag, afholde høringer og temamøder om udvalgte emner samt foretage studieture i Danmark og i udlandet.

Redskaber under udvalgets behandling af lov- og beslutningsforslag

I statsministerens åbningstale ved folketingssamlingens start vil der i den skriftlige del til talen - lovprogrammet - kunne ses en oversigt over de lovforslag som regeringen planlægger at fremsætte i løbet af samlingen på udvalgets område.

I forbindelse med udarbejdelsen af lovforslag har ministerierne ofte indhentet udtalelser om dette fra interesseorganisationer m.fl. (høringssvar). Senest fredagen inden 1. behandling af lovforslaget

modtager udvalget kopi af høringssvarene samt et notat, der typisk redegør for ressortministerens holdning til høringsvarerne og for, hvilke ændringer høringsvarene har givet anledning til.

Når et forslag efter 1. behandlingen er henvist til udvalget sættes det på dagsordenen til det førstkommende udvalgmøde. På dette møde fastlægger udvalget efter udkast fra sekretariatet en tidsplan for forslaget, herunder frister for at stille spørgsmål til ministeren og frist for afgivelse af betænkning i udvalget over forslaget.

Hvis et forslag skal færdigbehandles, skal der inden 2. behandlingen afgives en betænkning om forslaget, som udvalgssekretariatet udarbejder udkast til. Her hjælper udvalgssekretæren f.eks. med teknisk bistand til at stille ændringsforslag.

Mens forslaget er til behandling i udvalget, vil forslaget blive sat på dagsordenen for udvalgets møder med henblik på gennemgang af besvarelser af udvalgets spørgsmål, modtagelse af deputationer m.v. Relevante dokumenthenvisninger vil fremgå af dagsordenen.

Når udvalget modtager henvendelser vedrørende et forslag, stiller udvalgssekretariatet automatisk et spørgsmål til den relevante minister for at få ministerens kommentar til henvendelsen. Når der kommer svar på spørgsmålet, sender sekretariatet en kopi af svaret til den, der har sendt henvendelsen. Henvendelsen, spørgsmålet og svaret omdeles naturligvis også på forslaget.

Udvalget afslutter behandlingen af lovforslag med en betænkning, hvor de enkelte partiers stilling til forslaget og eventuelle ændringsforslag fremgår. Et forslag kan trækkes tilbage eller stilles i bero eller, man kan afslutte et ikke færdigbehandlet forslag med en beretning. Udvalgssekretariatet udarbejder udkast til sådanne beretninger for udvalget.

I vedhæftede bilag er en beskrivelse af redskaber der kan være relevante under f.eks. lovforslags 2. og 3. behandling.

Udvalgsdokumenter

Der er i udvalget to hovedkategorier af materiale, nemlig dokumenter vedrørende forslag og dokumenter vedrørende udvalgets almindelige kontrol med regeringen, dvs. alm. del – dokumenterne. Dokumenterne er endvidere opdelt i 3 underkategorier; bilag, spørgsmål/svar og samrådsspørgsmål. Alm. del-nummereringer og forslagsnummereringer er altid knyttet til en bestemt folketingssamling, hvor indeværende samling kaldes 2004-05, 2. samling. Det er endvidere muligt at abonnere elektronisk på bilagene ved at tegne abonnement på Nettinget.

Nogle udvalg har behov for at beskrive forskellen på offentlige, interne og fortrolige bilag.

EU-procedure

Halvårsoversigt. Udvalget modtager en halvårlig oversigt over væsentlige EU-spørgsmål fra ministeren vedrørende de sager, der for tiden og i den kommende tid er under behandling i Rådet. Når halvårsoversigten er modtaget af udvalget, sættes den normalt på udvalgets dagsorden i form af et samråd med ministeren.

Subsidiaritetsnotat. Senest 2 uger efter EU-Kommissionens oversendelse af et lovgivningsforslag til Rådet og til Europa-Parlamentet skal regeringen oversende et notat til udvalget, som redegør for forslagets eventuelle konflikter med nærhedsprincippet (subsidiaritet).

Grundnotater. Udvalget modtager grundnotater fra ministeren på alle nye EU-lovgivningsforslag (direktivforslag og forordningsforslag) senest 4 uger efter forslaget oversendelse fra Kommissionen til Rådet og til Europa-Parlamentet. Grundnotaterne skal senest 8 uger efter oversendelsen til Rådet suppleres med regeringens kommentarer til nationale høringssvar vedrørende forslaget.

Samlenotat. Udvalget modtager forud for et rådsmøde et samlenotat om de sager, der er på dagsordenen for rådsmødet. Med udgangspunkt i samlenotatet afholder udvalget typisk et samråd med ministeren i samme uge, som denne forelægger rådsmødedagsorden og eventuelle mandatforslag for Europaudvalget.

Referater og redegørelser. Udvalget får regeringens referat af ministerrådsmødet. Der er endvidere mulighed for at få Ministerrådets eget referat af rådsmødet, hvis udvalget er særligt interesseret.

Kommunaludvalget har anmodet indenrigs- og sundhedsministeren om at få et orienteringsnotat fra ministeren, ved hvert formandsskift i EU, om sager vedrørende Kommunaludvalgets ressort, som forventes at komme op det næste halve år. Udvalget har endvidere anmodet om at blive orienteret, såfremt der ikke forventes at komme sager op i det næste halve år. Herudover har udvalget anmodet om at få orientering fra indenrigs- og sundhedsministeren, såfremt spørgsmål vedrørende Kommunaludvalgets ressort kommer på dagsordenen for ministermøder, således at udvalget får mulighed for at kalde ministeren i samråd eller stille spørgsmål.

Internationale organisationer og konferencer af særlig interesse for udvalget

Her kan bl.a. nævnes Europarådet.

Deltagelse i konferencer og høringer m.v.

Kommunaludvalget modtager i hver samling en række invitationer til at deltage i høringer og konferencer. Når udvalget modtager en invitation, hvor deltagelse er gratis, omdeles denne, og de enkelte medlemmer tilmelder sig direkte til arrangøren. Hvis der er tale om et arrangement, hvor der opkræves deltagerbetaling, kan udvalget på et udvalgsmøde beslutte at betale for eventuel deltagelse i arrangementet. I så fald sker tilmelding til arrangementet via sekretariatet på en tilmeldingsblanket, som vil blive vedhæftet den pågældende invitation.

Yderligere information

For spørgsmål, råd og vejledning kontakt udvalgssekretæren.

Derudover henvises til Nettinget, biblioteket, EU-oplysningen, Håndbog i folketingsarbejdet og Kvalitetshåndbogen, som findes på Nettinget.